Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Sexta Eua[n]geliu[m]. Ame[n] dico vob[is]: nisi abu[nda].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

A a ❡Stupor eñ circũdederat eũ. id eſt admiratio magna ꝓpter facta Chriſti inſolita. b ❡Et omnes qui cum illo erãt in captura piſciũ quã ceperãt. Similiter autẽ Jacobũ ⁊ ioannẽ filioſ zebedei qui erant ſocij ſimonis. Iſti filij zebedei erant in alia naui: et erãt cõſanguinei chriſti. ſ. filij ſororis beate marie virginis. c ❡Et ait ad ſimonẽ ieſus. ſ. ipſũ ↄſolando. d ❡Noli timere ex hoc. i. de cetero. e ❡Jam eris hoies capiens. p ſanam doctrinã trahens ad vitaz eternã. Hoc

Act. 2. g postmodũ oſtenſũ

B eſt vt dicit: vbi Petrus in vno ſermone cõuertit tria milia iudeoꝝ. f ❡Et ſubduct? ad terrã nauibus relictis omnib⁹. ſcilicet nauibus et nauiũ inſtrumentis. g ❡Secuti ſunt eũ. ſ. ſimõ petrus et alij q̃ erãt cũ eo. ❡Circa pñs euãgeliuz vbi dicitur. Cũ turbe irruerẽt in ieſũ vt audirent eũ. Hugo de prato dicit: ꝙ triphariẽ hoies diuidun-

Triplex genus hoim verbuz dei audiẽtiũ.

tur circa verbum dei. Quidam audiunt et nõ faciunt: ⁊ iſti ſunt mali ⁊ acriter ver-

Lu. 12. f berantur. Unde dicit. Seruus ſciens voluntatem dñi ⁊ nõ faciens: plagis vapulabit multis. Quidam nec audiũt nec faciunt: et iſti ſunt peſſimi: quia contemnũt et audire et facere: et quodlibet iſtorũ poteſt eſſe peccatum mortale: quia q̃uis aliqua ignorantia excuſet: vt dicit apoſtol⁹. C

Ideo miſericordiã conſecutus ſum: quia ignorans feci in incredulitate. Tamẽ ignorantia craſſa ⁊ ſupina ⁊ affectata nõ excuſat: imo de ſe poteſt eẽ mortale: cuz ſepet a regno chriſti. Unde apls. Qui ignorat ignorabit. Quidã audiũt verbũ dei ⁊ faciunt: et iſti ſunt beati. Unde. Beati qui audiunt verbũ dei ⁊c. 1. tim. 1. c

1. Corin. 14. 6

Lu. 11. d

ſ terror et timor. ſ. i. inuoluerat.

a b Stupor eñ circũdederat eũ: et

ſ alios.

omnes qui cũ illo erãt i captura piſciũ quã ceperãt. Similit̃ aũt

ſ ſtupor circũdederat.

iacobũ et ioannẽ filios zebedei:

ſ petri.

c qui erãt ſocij ſimonis. Et ait ad

ſ ſcʒ qd vides in captura piſciũ: mõſtraui tibi ꝙ eris deinceps homines capiens: ⁊ ad portũ ſalutis trahens.

d ſimonẽ ieſus: Noli timere: ex hoc

e f iam eris hoies capiẽs: et ſubdu-

ſ adductis.

ctis ad terrã nauib⁹ relictis omni-

ſ vt facilius homines caperent.

g bus ſecuti ſunt eum.

❡Dñica. VI. poſt octauas pẽtecoſtes Euãge. Matth. V. c. circa medium.

In illo tẽpe: Dixit ieſus di. ſu. Amẽ dico vobis:

Postilla

Niſi abundauerit iu. veſtra ⁊c. Matth. v. Hiſtoria hui⁹ euangelij facta ẽ ãno chriſti. xxxj. Id⁹ Julij. feria. v. luna. xvj. indiciõe. iiij. Ante initiũ huius euangelij ſcribit ſanct⁹ Matthe⁹: ꝙ chriſtus dixit diſcipul' ſuiſ. Sic luceat lux veſtra corã hominibus: vt videant opa veſtra bona: ⁊ glorificent patrem veſtrũ qui in celis eſt. Nolite putare quoniam veni ſoluere legem aut ꝓphetas. Non veni ſoluere ſed implere. Amen dico vobis: donec tranſeat celum et terra: iota vnũ aut vnus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. D

Item apex maſculini generis dicit̃ ſummitas a pedibus remota. Et quandoq; apex dicitur lucerna. Et ꝓprie dicunt̃ apices littere ille alte que in frontiſpicijs murorum ſcribuntur. Frontiſpicium dicitur

plus effluat.

a Niſi abundauerit iuſticia veſtra

doctorū et religioſorum iudeorum.

plus ꝙ̄ ſcribarū et phariſeorū:

cū non ſufficit ad vitam doctrina niſi aſſit vita: et non tm̄ vita apparens ad extra: ſed etiā recta in voluntate ad intra.

non intrabitis in regnū celorū.

in veteri lege.

b Audiſtis qꝛ dictū eſt antiquis:

c d Nō occides: q̄ aūt occiderit: re⁹

id eſt vt iudicetur ſcdm legis penā.

e erit iudicio. Ego aūt dico vobis

in corde tm̄ per inuidiā.

qꝛ ōis qui iraſcit̄ fratri ſuo: reus f g

et accuſatione corā deo ꝛ ꝯſcientia dignus.

erit iudicio. Qui aūt dixerit fra h i

id eſt ſi ſigno et voce incōpleta notatus fuerit: ſententiandū eſt contra eum.

tri ſuo racha: reus erit conſilio. k

iam cōminando ꝓximo.

Qui autē dixerit fatue: reus erit l m

tunc pena determinata eſt. i. offerre vis.

gehenne ignis. Si aūt offers mu n

quodcūq̄ bonū opus.

nus tuū ad altare: ꝛ ibi recordat⁹ o

ꝙ

fueris quia frater tuus habet ali p

ex iniuria quā ſibi feciſti.

quid aduerſū te: relinque ibi mu q

id eſt non propterea a bono opere debes ceſſare: ſed charitatem reſtaura in fratre tuo: ſi nō facultate: ſit tamen voluntate.

nus tuū ante altare: ꝛ vade prius r

E frontis ſpaciū: ꝛ quelibet littera dicit̄ qñ ꝙ̄ apex. Itē ſm Aug⁹. ſup illud Matth. v. Iota vnū aut vnus apex ꝛc. Iota ē minor de ceteris litteris. Apex ē in ſūmitate ipſius pticula. Tunc poſtmodū ſequitur euangeliū hodiernū. a ¶ Niſi abūdauerit iuſticia vr̄a pl⁹ ꝙ̄ ſcribarū ꝛ phariſeorū: nō intra. i re. celorū. Sciēdū ꝙ iuſticia ſcribarū ꝛ phariſeorū erat falſa: qꝛ ſolū cauebat ſibi a mal' opib⁹ exteriorib⁹/ ꝛ nō a mal' voluntatib⁹: putātes precepta dei ꝓhibita eſſe ſolū p mala opa exteriora: qb⁹ vn⁹ alteri nocet: et ñ ꝓhibitos eē act⁹

F interiores. ſ. rancores/ odia/ malas voluntates/ et ꝺſideria nocēdi. Ly. Et eodē mō dicebant de hoc ꝓcepto: Non occides: ꝙ p h̄ prohibeat̄ occidēdi factū ꝛ nō occidendi ꝓpoſitū: et h̄ ē qd̄ chr̄s dic. b ¶ Audiſtis qꝛ dictū ē antiq̄s: Nō occides. ſ. hominem. c ¶ Qui aūt occiderit. actualiter ꝛ iniuſte. d ¶ Reus erit iudi. Ly. id eſt teſtiū accuſatione: vt legis iudicio puniatur. i. morte corpali: quia lex punit ſm tallionē. Unde dicitur. Quicunq̄

Gen. 9.a effuderit humanū ſanguinem: fundet̄ ſanguis eius. Item alibi. Oculum p oculo/

Exo. 21.c dentem p dente. e ¶ Ego autem dico vobis. Bo. id eſt plus impono vobis.

f ¶ Quia ōis q̄ iraſcit̄. motu interioris odij. g ¶ Fratri ſuo. ſ. pſone/ ꝛ non vitio/ vt ſic iā p vitiū/ nō p zelū. h ¶ Reus erit iudicio. id ē dignus accuſatiōe apud deū. i ¶ Qui aūt dixerit fratri ſuo racha. Scd̄z Aug⁹. Hierony. ꝛ Chryſ. Racha eſt quedā vox ꝓrumpens ex ira: ſignificans puipenſionē vl' vilipenſionē: vl' etiā vox interiectiua q̄ orit̄ ex idignatiōe ꝯ aliquē: quēadmodū vach heu ꝛ ꝯſiles: q̄ oſtēdūt motū idignāt' animi. k ¶ Re⁹ erit conſilio. i. ꝯſenſu iudicū eſſe dandā ſentētiā ꝯ eū: et dicrādā ſibi penā: qꝛ petm̄ ei⁹ venit in noticiā hoīm p exteri⁹ ſignū indignāt' animi. l ¶ Qui autē dixerit fatue. i. q̄ vſq̄ ad v̄ba cōtumelioſa ꝓceſſerit. m ¶ Reus erit gehenne ignis. que ē certa dānatio et eterna. n ¶ Si autē offers munus tuū ad altare. i. ſi offerre ꝓponis mun⁹ boni opis chriſto. o ¶ Et ibi recordat⁹ fuer' qꝛ frat tuus. ſ. quē leſiſti. p ¶ Habz aliqd aduerſū te. ꝓ illata iniuria. q ¶ Relinque ibi mu. tu. añ alt. ſiue coram deo: Nō dicit reporta: qꝛ de⁹ nō mun⁹ repellit ſz charitatē ꝓximi q̄rit. r ¶ Et va. pri⁹ Ly. h̄ pōt intelligi dupliciter. Uno mō pedib⁹ corporis: et hoc debet fieri ſi cōmode

H

A poſſit haberi ipſius fratris offenſi pꝛeſentia: ſi aũt nõ poſſit: ſufficit ad eũ ire pedibus mẽtis: qḋ fit qñ habet ꝓpoſitũ ſatiſfaciẽdi loco ⁊ tpe cõpetẽti: ⁊ hoc mõ vtitur eccl'ia romana: qñ reũ ꝯfitentẽ abſoluit: ⁊ ſibi ſatiſfactionẽ le ſo fiendã imponit.

hodiernũ. d ¶ Cũ turba plu. eſſet cũ ieſu: nec haberet qḋ manducarent. Hec turba ſeq̄bat dñm ieſum ꝓpt̃ ꝟboꝝ ſuoꝝ dulcedinẽ/⁊ ꝓpter infirmoꝝ ſanationẽ. e ¶ Cõuocatiſq; diſcipulis ait: C

a b c recõciliari fratri tuo: ⁊ tũnc veniens offeres munus tuum.

¶ Dñica.VII.poſt octa.Pẽte. Euangel'.Mar.VIII.a.in pnci.

In illo tẽpe: Cũm turba [copioſa et magna.] plurima eẽt cũ ieſu: nec haberẽt qḋ [coꝛpaliter: ipſe enĩ dabat eis cibũ ſpiritualem.] mãducarẽt [illis.] d Cõuocãtiſq; diſcipul' [ad ſe.] ait: Miſereoꝛ [compatioꝛ turbe.] e ſup turbã: qꝛ ecce iãz triduo [id eſt tribus diebus.] f ſuſtinẽt me [retinent me ne diſcedam ab eis.]: nẽc habent qḋ manducẽt [a me.] g Et ſi dimiſerõ eos ieiũos [viribus naturalibus vt infirmentur et moꝛiantur. *lassitudine et fame.*] h in domũ ſuã: deficiẽt ĩ viã. Quidam eñ ex eis de longe venerũt. Et rẽſponderũt ei diſcipuli ſui: i

a ¶ Reconciliari fratri tuo. Hoꝛa. ſi leſeris ſatiſfaciẽdo vel veniã petẽdo: ſi oder' rãcorẽ deponendo: ſi te oderit/ad amicitiã reuocãdo. Vñ etiã Chryſ. Si cogitatu offendiſti/ cogitatu reconciliare: ſi ꝟbiſ/ꝟbis: ſi fact'/fact'. b ¶ Et tũc. poſt reconciliationẽ. c ¶ Veniẽs offeres munus tuũ. Greg. Munus nõ accipit/niſi ante diſcoꝛdia ab aĩo repellat. B

Poſtilla

Cum turba plurima eſſet cũ ie. nec haberent qḋ ⁊c. Mar.viij. Mat.xv. Luc.ix. Jo.vj. Hiſtoria hui' euãgel'. facta eſt anno chꝛiſti.xxxij.xij. kalen. Julij. ſabbato. luna.xiij. idictiõe.v. Ante initiuz illius euangelij ſcribitur ꝙ acceſſerũt ad ieſum turbe m'lte habentes ſecũ mutos/claudos/cecos/debiles/⁊ alios infirmos multos: ⁊ ꝓiecerũt eos ad pedes ei'/⁊ curauit eos: ita vt turbe mirarent'. Videẽtes aũt mutos loquẽtes/claudos ambulãtes/⁊ cecos vidẽtes: magnificabãt deũ iſrl': ꝙ dicit euangelium

Mat.15.c.

Miſereoꝛ ſuper turbã. Ly. Hoc ꝗ dixit diſcipul': vt ipſos iduceret ad pietatem. f ¶ Quia ecce iã triduo ſuſtinẽt me. Ly. qꝛ tãtũ afficiebant' ad doctrinã chꝛiſti audiendã/⁊ videndũ ei' miracula: ꝙ per tres dies nõ redierãt ad loca ꝓpꝛia: manẽtes cũ chꝛiſto in loco deſto ⁊ ſub diuo: ex ꝗ pꝫ eoꝝ deuotio. g ¶ Nec hñt qḋ manducẽt. Ly. qꝛ cibaria ꝗ ḋ domib' ſuis aſpoꝛtabãt iã erãt cõſũpta: nec pma die nec ſcḋa die h mira culum fecit: Tũ qꝛ alimenta habebãt: Tum quia magis apparuit tũc h miraculum: qñ eis victus oĩno defuit. h ¶ Et ſi dimiſero eos ieiunos ĩ domũ ſuã deficient in via. Quidã eñ ex eis de longe venerũt. Jaco. Illi de lõge veniũt: q̄ de peccatis ſe ad deũ cõuertũt. vñ: Longe a peccatoꝛibus ſalus ⁊c. D

i ¶ Et reſponderũt ei diſcipuli ſui: Vñ iſtos poterit h q̄s ſaturare panib' in ſolitudine: q.d. Loc' iſte deſertus eſt: ⁊ ville multũ diſtãt: ideo nõ poſſumus habere ad ſatiandum tantam multi

Ps.118.v. Pro.15.d. 3.q.7.c.in grauibus.